Azərbaycan Respublikası
İqtisadi İslahatların Təhlili və
Kommunikasiya Mərkəzi

İXRAC İCMALI

Dekabr 2023

www.ereforms.gov.az
info@ereforms.gov.az

BİZ GƏLƏCƏYİMİZİ TƏMİZ YAŞIL ENERJİNİN İSTEHSALINDA VƏ İXRACINDA GÖRÜRÜK.

Bir neçə gün bundan əvvəl yenə də biz növbəti dostluq təzahürünün şahidi olmuşuq. Həm Serbiya, həm Bolqarıstan, həm Şərqi Avropa qrupuna daxil olan digər ölkələr Azərbaycanın namizədliyini dəstəkləyərək COP29 konfransının Azərbaycanda, Bakıda keçirilməsinə izn verdilər, öz dəstəyini göstərdilər. Bu, bir daha həm dostluğumuzun nümunəsidir, eyni zamanda, onu göstərir ki, baxmayaraq, Azərbaycanın zəngin neft və qaz resursları var, biz gələcəyimizi təmiz yaşıl enerjinin istehsalında və ixracında görürük.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İLHAM ƏLİYEVİN 10 dekabr 2023-cü il tarixində Serbiyada keçirilən Serbiya-Bolqarıstan Qaz İnterkonnektorunun açılış mərasimindəki nitqindən

MÜNDƏRİCAT

Qeyri-neft sektoru üzrə ixraca dair məlumat ____ səh. 3

Qeyri-neft sektoru üzrə əsas ixracatçı subyektlərin reytinqi ____ səh. 14

Azərbaycan Respublikasının Kosmik Agentliyinə (Azərkosmos) aid xidmət ixracı haqqında məlumat ____ səh. 17

Qeyri-rezidentlər tərəfindən aparılan bank əməliyyatları haqqında məlumat ____ səh. 19

“Bir Pəncərə” İxraca Dəstək Mərkəzindən qeyri-neft ixracı haqqında məlumat ____ səh. 21

1

QEYRİ-NEFT SEKTORU ÜZRƏ İXRACA DAİR MƏLUMAT

2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları ərzində **31,5 milyard ABŞ dolları** dəyərində mal ixrac olunmuşdur

Cari ilin yanvar-noyabr aylarında qeyri-neft sektoru üzrə ixrac **3 milyard ABŞ dolları** təşkil etmişdir

2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları ərzində Azərbaycanın ümumi ixracı **31,5 milyard** ABŞ dolları, qeyri-neft sektoru üzrə ixrac isə 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 10,5% artaraq **3 milyard** ABŞ dolları təşkil edib. 2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları ərzində yeyinti məhsulları üzrə ixrac **821,7 milyon** ABŞ dollarına bərabər olub.

Cari ilin 11 ayı ərzində elektrik enerjisinin ixracı 3,1 dəfə, spirtli və spirtsiz içkilərin ixracı 2,5 dəfə, plastmas və ondan hazırlanan məmulatların ixracı 22,1%, qara metallardan məmulatların ixracı 16,4%, meyvə-tərəvəz ixracı isə 8,1% artıb.

2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları ərzində aqrar və aqrar-sənaye məhsulları üzrə birgə ixracın statistik dəyəri **6,4%** artaraq **853,62 milyon** ABŞ dolları təşkil edib. Qeyri-neft/qaz ixracının tərkib hissəsində əhəmiyyətli yer tutan aqrar-sənaye məhsullarının yaratdığı dəyər ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə **9,6%** artaraq **181,47 milyon** ABŞ dolları təşkil edib.

2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları ərzində ixrac edilən qeyri-neft sektoruna aid malların siyahısında elektrik enerjisi (**379,3 milyon ABŞ** dolları) birinci olub. Bu siyahıda qızıl (**143,1 milyon ABŞ** dolları) ikinci, tomat (pomidor) (**140,5 milyon ABŞ** dolları) isə üçüncü yerdə qərarlaşıb.

2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları ərzində Rusiya Federasiyasına **1 milyard ABŞ** dolları, Türkiyəyə **728,8 milyon ABŞ** dolları, Gürcüstana **299,9 milyon ABŞ** dolları, İsveçrə Konfederasiyasına **154,6 milyon ABŞ** dolları, Qazaxıstana isə **89,9 milyon ABŞ** dolları dəyərində qeyri-neft sektoruna aid mal ixrac olunub.

Cari ilin noyabr ayının qeyri-neft ixracı **6,2%** artaraq **321,85 milyon ABŞ** dolları olub. Yeyinti məhsulları üzrə ixrac **114,8 milyon ABŞ** dolları, qeyri-yeyinti məhsulları üzrə ixrac isə **17,3%** artımla **207,05 milyon ABŞ** dolları təşkil edib.

2023-cü ilin noyabr ayında qeyri-neft sektoruna aid ən çox mal ixrac edilən ölkələrin siyahısında Rusiya Federasiyası (**122,4 milyon ABŞ** dolları) birinciliyə yüksəlib. Bu siyahıda Türkiyə (**52,9 milyon ABŞ** dolları) ikinci və Gürcüstan (**33,5 milyon ABŞ** dolları) üçüncü olub.

2023-cü ilin noyabr ayında ixrac edilən qeyri-neft sektoruna aid malların siyahısında xurma (**45,3 milyon ABŞ** dolları) birinci, elektrik enerjisi (**31,2 milyon ABŞ** dolları) ikinci və qızıl (**25 milyon ABŞ** dolları) üçüncü olub.

2023-CÜ İLİN YANVAR-NOYABR AYLARI ƏRZİNDƏ QEYRİ-NEFT İXRACI

(2022-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə, ABŞ dolları ilə)

2023-CÜ İLİN NOYABR AYI ƏRZİNDƏ QEYRİ-NEFT İXRACI

(2022-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə, ABŞ dolları ilə)

2023 İXRAC İCMALI dekabr

2022 | 2023

303 mln (2022)

321,85 mln (2023)

+6,2%

2023-CÜ İLİN NOYABR AYI ƏRZİNDƏ QEYRİ-NEFT İXRACI
(2022-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə, ABŞ dolları ilə)

2023 İXRAC İCMALI dekabr

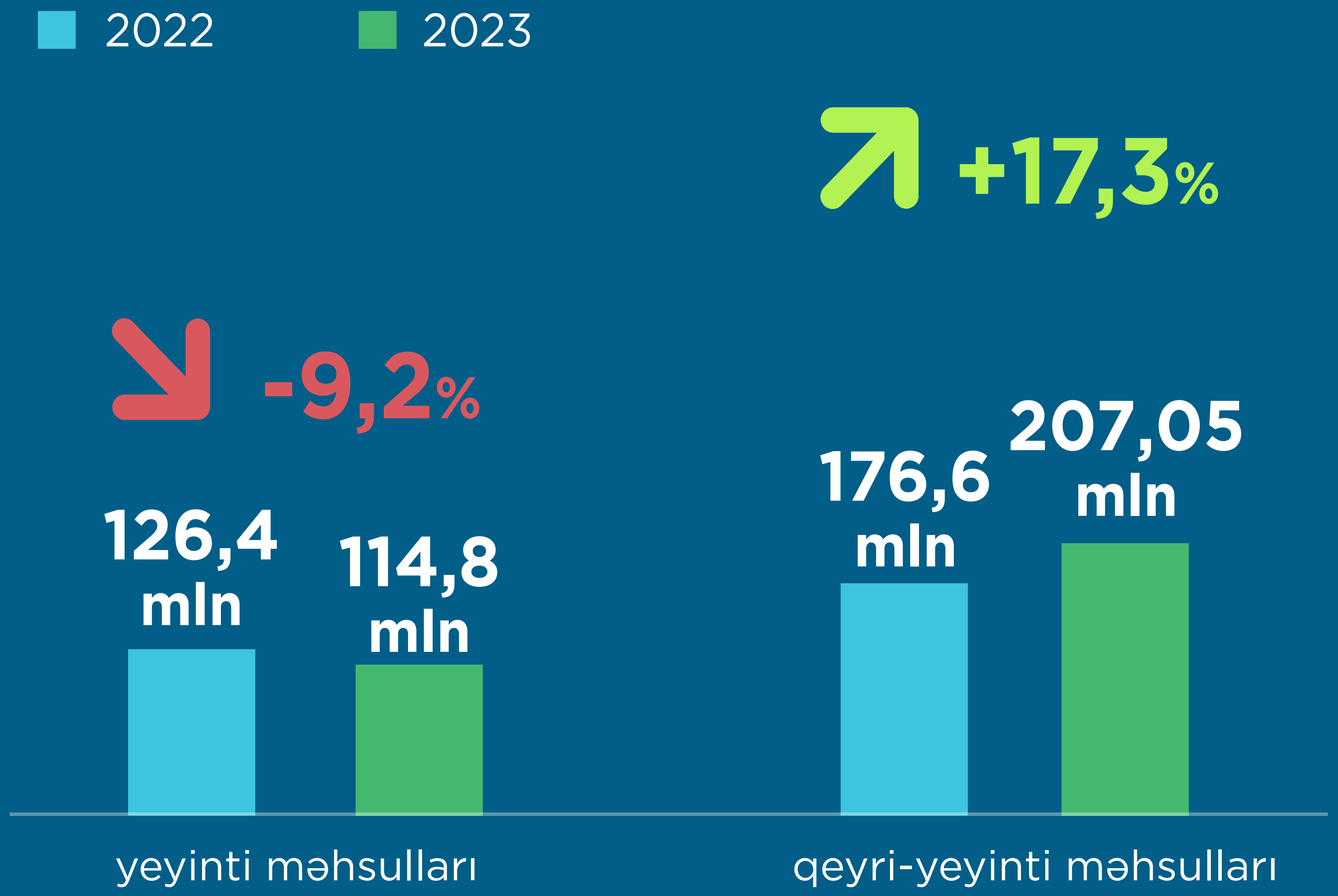

2023-CÜ İLİN YANVAR-NOYABR AYLARI ƏRZİNDƏ AQRAR VƏ AQRAR-SƏNAYE MƏHSULLARININ İXRACI
(2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə, faizlə)

2023 İXRAC İCMALI dekabr

Aqrar məhsullar

Aqrar-sənaye məhsulları

853,62 mln $

2022/2023 +6,4%

2022/2023 +5,6%

672,15 mln $

181,47 mln $

2022/2023 +9,6%

2023-CÜ İLİN YANVAR-NOYABR AYLARINDA QEYRİ-NEFT SEKTORU ÜZRƏ 5 ƏSAS İXRAC ÖLKƏSİ

(2022-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə, milyon ABŞ dolları ilə)

2023		2022
1 milyard	Rusiya	820
728,8	Türkiyə	630,5
299,9	Gürcüstan	183
154,6	İsveçrə	166,5
89,9	Qazaxıstan	89,4

2023-CÜ İLİN NOYABR AYINDA QEYRİ-NEFT SEKTORU ÜZRƏ 5 ƏSAS İXRAC ÖLKƏSİ

(2022-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə, milyon ABŞ dolları ilə)

2023 İXRAC İCMALI dekabr

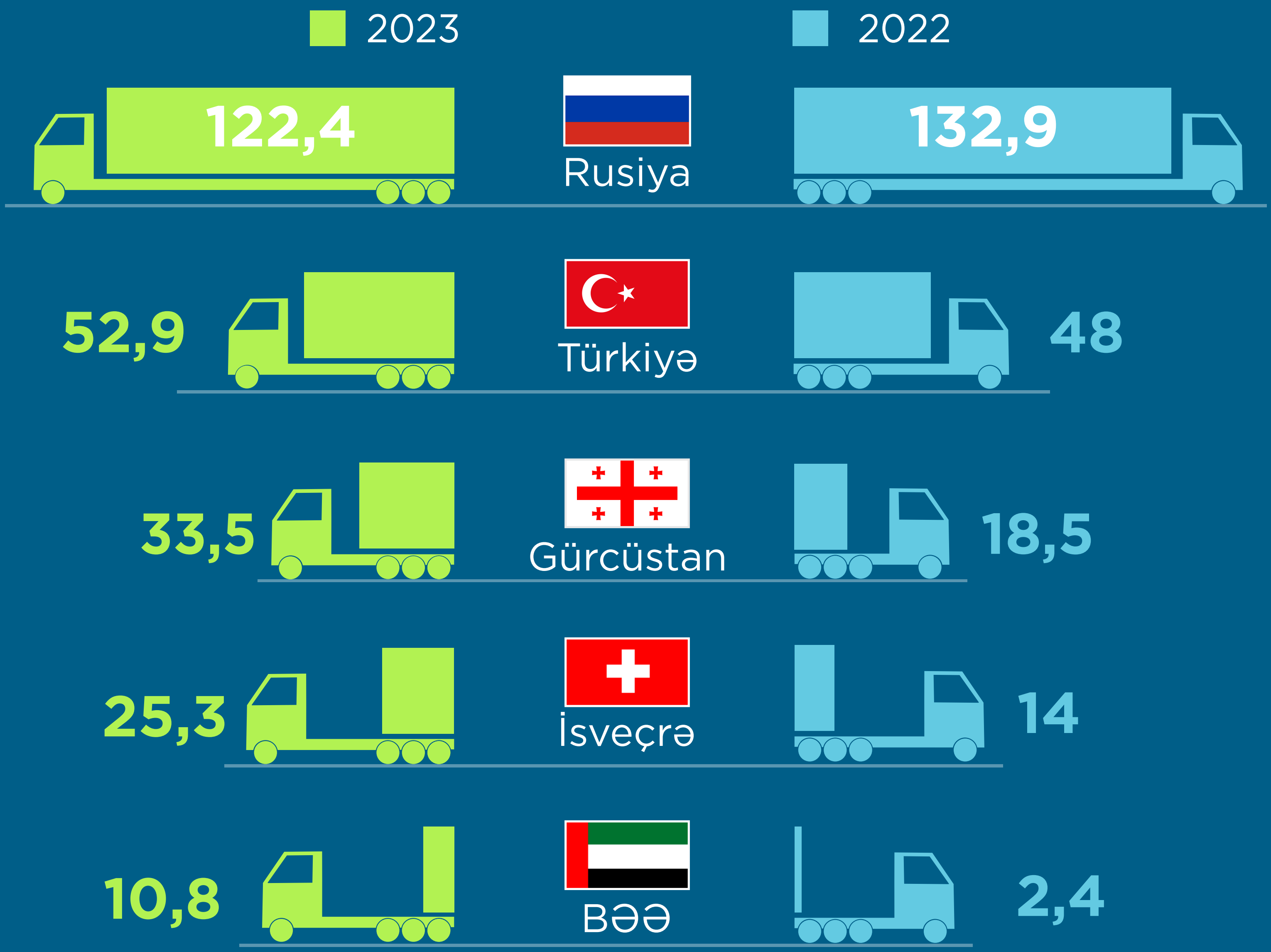

2023-CÜ İLİN YANVAR-NOYABR AYLARINDA İXRAC OLUNAN ƏSAS QEYRİ-NEFT MALLARININ SİYAHISI

(2022-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə, milyon ABŞ dolları ilə)

2023 İXRAC İCMALI dekabr

	2023	2022
Elektrik enerjisi	379,3	64,9
Qızıl	143,1	156,1
Tomat (pomidor)	140,5	150,8
Pambıq mahlıcı	111,1	161,1
Meşə fındığı	108,4	93,7
PP İlkin formalı polipropilen	100,5	84,8
Xurma	91,4	89,5
PE İlkin formalı propilen sopolimerləri	90,6	44,4
PE Xüsusi kütləsi 0,94 və ya daha çox olan ilkin formalı polietilen	85,5	45,9

2023-CÜ İLİN YANVAR-NOYABR AYLARINDA İXRAC OLUNAN ƏSAS QEYRİ-NEFT MALLARININ SİYAHISI

(2022-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə, milyon ABŞ dolları ilə)

2023 İXRAC İCMALI dekabr

2023 2022

	2023	2022
Metanol (metil spirti)	81,4	120,7
Polimerləşmədə ilkin formalı maddələr	76,3	75,7
Karbamid	72,5	198,6
Minik avtomobilləri, mühərrikinin həcmi 2500 sm^3-dən çox olan sıxılmaqdan alışan DYM-li (dizel)	60,9	8,4
PE Xüsusi kütləsi 0,94-dən az olan ilkin formalı polietilen	59,5	84,6
Digər yağlar və məhsullar	57,6	67,9
Şaftalı	51,5	32,9
Alma	50,2	44,1
Emal olunmamış aşqarlanmamış alüminium	48,4	54,2

2023-CÜ İLİN NOYABR AYINDA İXRAC OLUNAN ƏSAS QEYRİ-NEFT MALLARININ SİYAHISI

(2022-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə, milyon ABŞ dolları ilə)

Mal	2023	2022
Xurma	45,3	4,6
Elektrik enerjisi	31,2	0
Qızıl	25	13,2
Tomat (pomidor)	14,4	13,7
Meşə fındığı	14,1	13,4
Pambıq mahlıcı	12,9	9,2
İlkin formalı propilen sopolimerləri (PE)	10,8	4,5
Minik avtomobilləri, mühərrikinin həcmi 3000 sm^3-dən çox olan qığılcımla alışan DYM-li	10,8	1,3
Alma	9	10,8

2

QEYRİ-NEFT SEKTORU ÜZRƏ ƏSAS İXRACATÇI SUBYEKTLƏRİN REYTİNQİ

2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları üzrə hazırlanan qeyri-dövlət ixracatçı subyektlərin reytinqində ilk onluqda aşağıdakı şirkətlər təmsil olunurlar: Şirinov Elvin Valeh oğlu, "MKT İstehsalat Kommersiya" MMC, "Baku Steel Company" QSC, "Azərbaycan İnterneyşnl Mayninq Kompani Limited Şirkəti"nin Azərbaycan Respublikasındakı Nümayəndəliyi, "Best Logistik" MMC, "My Fruit" MMC, "STP Global Cable" MMC, "P-Aqro" MMC, Muradova Sahibə Səlimət qızı, "Mors Trading" MMC.

Qeyri-neft sektoru üzrə ixrac əməliyyatlarında iştirak edən dövlətə məxsus olan şirkətlərin siyahısına isə "Azərenerji" ATSC başçılıq edir. Daha sonra bu siyahıda aşağıdakı şirkətlər təmsil olunurlar: ARDNŞ-nın Marketinq və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi, "Socar Polymer" MMC, "Azəralüminium" MMC, "AzerGold" QSC, "Azərpambıq Aqrar Sənaye Kompleksi" MMC, "Azərbaycan Hava Yolları" QSC, "Azəripək" MMC, "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC, Naxçıvan MR Dövlət Energetika Xidməti.

Bu ixracatçıların reytinqi ilə bağlı məlumatla təqdim olunan infoqrafikalardan tanış ola bilərsiniz.

2023-CÜ İLİN YANVAR-NOYABR AYLARINDA QEYRİ-NEFT SEKTORU ÜZRƏ QEYRİ-DÖVLƏT İXRACATÇI SUBYEKTLƏRİN REYTİNQİ

(ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə, milyon ABŞ dolları ilə)

2023 İXRAC İCMALI dekabr

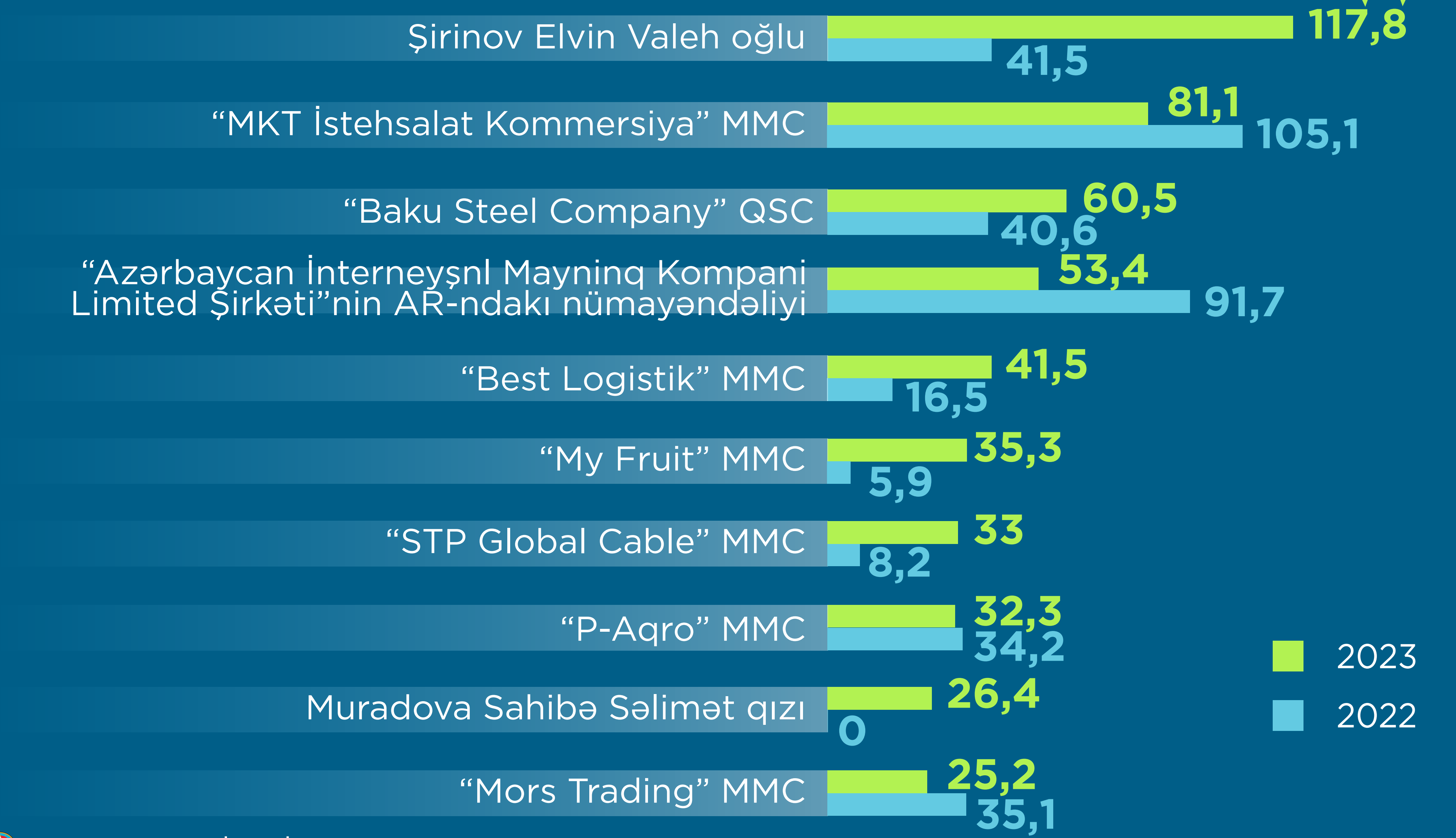

2023-CÜ İLİN YANVAR-NOYABR AYLARINDA QEYRİ-NEFT SEKTORU ÜZRƏ DÖVLƏTƏ MƏXSUS ƏSAS İXRACATÇI SUBYEKTLƏRİN REYTİNQİ

(ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə, milyon ABŞ dolları ilə)

3

“AZƏRKOSMOS”A AİD XİDMƏT İXRACI HAQQINDA MƏLUMAT

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında Azərbaycan Respublikasının Kosmik Agentliyi (“Azərkosmos”) **18 milyon ABŞ dolları** dəyərində telekommunikasiya xidməti ixrac etmişdir

Yeni nəsil xidmət ixracı hesab edilən peyk telekommunikasiya xidmətləri xidmət ixracının şaxələnməsi istiqamətində mühüm rola malikdir.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında Azərbaycan Respublikasının Kosmik Agentliyi (Azərkosmos) tərəfindən dünyanın **48 ölkəsinə 18 milyon ABŞ dolları** dəyərində peyk telekommunikasiya xidmətləri ixrac edilib. “Azərkosmos” xidmət ixracından əldə etdiyi gəlir onun ümumi gəlirlərinin 78 faizini təşkil edib. 2023-cü ilin noyabr ayında isə “Azərkosmos” dünyanın **44 ölkəsinə 1,8 milyon ABŞ dolları** dəyərində xidmət ixrac edib.

2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları ərzində peyk telekommunikasiya xidmətlərinin ixracının ilk beşliyində isə **5,2 milyon ABŞ** dolları ilə Birləşmiş Krallıq, **3,7 milyon ABŞ** dolları ilə Lüksemburq, **1,5 milyon ABŞ** dolları ilə BƏƏ, **959,4 min ABŞ** dolları ilə Almaniya və **675,8 min ABŞ** dolları ilə Nigeriya qərarlaşıb.

2023-CÜ İLİN YANVAR-NOYABR AYLARINDA AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ KOSMİK AGENTLİYİ (AZƏRKOSMOS) 18 MİLYON ABŞ DOLLARI DƏYƏRİNDƏ TELEKOMMUNİKASİYA XİDMƏTLƏRİ İXRAC ETMİŞDİR

AZERSKY

Yerin məsafədən müşahidə peyki missiyasını 1 il daha tez, yəni fəaliyyətinin 9-cu ilində başa çatdırdığından optik peyk xidmətləri üzrə məlumatlar cədvəldən çıxarılıb.

Xidmət ixrac etdiyi 5 əsas ölkə

5,2 mln $	Birləşmiş Krallıq
3,7 mln $	Lüksemburq
1,5 mln $	BƏƏ
959,4 min $	Almaniya
675,8 min $	Nigeriya

4

QEYRİ-REZİDENTLƏR TƏRƏFİNDƏN APARILAN BANK ƏMƏLİYYATLARI HAQQINDA MƏLUMAT

2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları ərzində banklara məxsus ödəniş xidməti şəbəkəsində digər qeyri-rezident maliyyə institutlarının emissiya etdiyi ödəniş kartları ilə 2 milyard manatlıq əməliyyat aparılıb.

Koronovirus (COVID-19) pandemiyası ilə bağlı yaranmış vəziyyət digər ölkələrdə olduğu kimi, Azərbaycanın da turizm sektoruna təsirsiz ötüşməyib.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında banklara məxsus ödəniş xidməti şəbəkəsində digər qeyri-rezident maliyyə institutlarının emissiya etdiyi ödəniş kartları ilə **2 milyard manat**, yalnız noyabr ayında isə **181,8 milyon manat** dəyərində əməliyyat aparılıb.

Bu barədə daha ətraflı məlumat təqdim olunan infoqrafikada verilmişdir.

BANKLARA MƏXSUS ÖDƏNİŞ XİDMƏTİ ŞƏBƏKƏSİNDƏ DİGƏR QEYRİ-REZİDENT MALİYYƏ İNSTİTUTLARININ EMİSSİYA ETDİYİ ÖDƏNİŞ KARTLARI İLƏ APARILAN ƏMƏLİYYATLAR (milyon manatla)

2023 İXRAC İCMALI dekabr

	2021*	2022	2023
Yanvar	72,2	204,7	171,5
Fevral	112,2	186,5	162,3
Mart	93,2	158,6	218,1
Aprel	64,1	136,6	126
May	81,3	184,1	173,4
İyun	89,7	203,6	148,6
İyul	96	214	218,8
Avqust	105,3	214,6	200,9
Sentyabr	124,4	155,5	186,2
Oktyabr	124,4	149	203,6
Noyabr	151,1	158,1	181,8
Dekabr			
	1,1 mlrd	2 mlrd	2 mlrd

* Mərkəzi Bankın 2021-ci il üçün yenilənmiş statistikası əsasında

6

“BİR PƏNCƏRƏ” İXRACA DƏSTƏK MƏRKƏZİNDƏN QEYRİ-NEFT İXRACI HAQQINDA MƏLUMAT

2023-cü ilin dekabr ayı ərzində “Bir Pəncərə” İxraca Dəstək Mərkəzindən 21,5 milyon ABŞ dolları dəyərində qeyri-neft ixracı həyata keçirilmişdir

“Bir Pəncərə” İxraca Dəstək Mərkəzinə 2023-cü ilin dekabr ayı ərzində **161 müraciət** daxil olub. Müvafiq dövr ərzində **416 ədəd** sertifikat (228 ədəd mənşə, 170 ədəd fitosanitar, 4 ədəd baytarlıq, 14 ədəd CİTES) təqdim edilib.

2023-cü ilin dekabr ayı ərzində “Bir Pəncərə” İxraca Dəstək Mərkəzi vasitəsilə **21,5 milyon ABŞ dolları** dəyərində qeyri-neft ixracı həyata keçirilmişdir. Qeyd edilən dövr ərzində fiziki və hüquqi şəxslər tərəfindən qiymətli metallar, pambıq tiftiyi, yağ, pendir, qənnadı məmulatları, nar, alma, üzüm, qarışıq şirələr, limonad, pomidor, qoz, Xəzər kilkəsi, akvakultur üsulu ilə yetişdirilmiş nərəcinsli balıqların əti, kürüsü, tibbi zəli, əridilmiş heyvan piyi, köpüklənən polistrol əsaslı ekstruz olunmuş lövhələr, klinker, ferrosilisium, polad boru, polad armatur yaymasının ixracı həyata keçirilib.

Yuxarıda adı çəkilən məhsullar arasında qiymətli metallar, polad boru, pomidor, klinker, akvakultur üsulu ilə yetişdirilmiş nərəcinsli balıqların kürüsünün ixracı üstünlük təşkil etmişdir. İxrac edilən ölkələr arasında İsveçrə, Gürcüstan, Rusiya, Almaniya, İtaliya, Belarus, Türkiyə, ABŞ, BƏƏ, Qətər, Yeni Zelandiya, İsrail, Polşa, Ukrayna, Moldova, Malayziya, İraq, Türkmənistan, Qazaxıstan, Əfqanıstan üstünlük təşkil etmişdir.

2023-CÜ İLİN DEKABR AYINDA “BİR PƏNCƏRƏ” İXRACA DƏSTƏK MƏRKƏZİ VASİTƏSİLƏ HƏYATA KEÇİRİLƏN İXRACIN STATİSTİKASI

(milyon ABŞ dolları ilə)

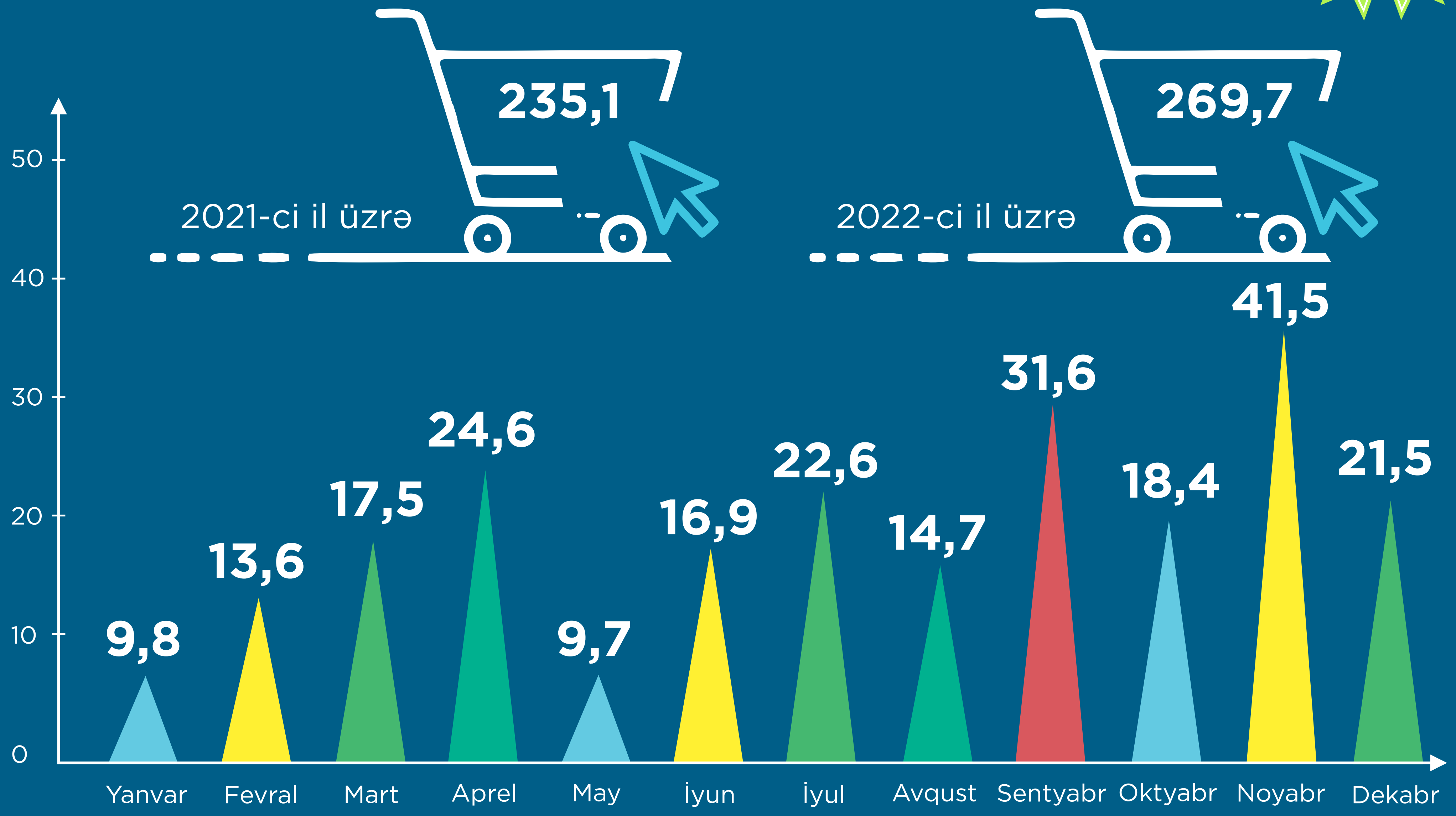

“BİR PƏNCƏRƏ” İXRACA DƏSTƏK MƏRKƏZİ VASİTƏSİLƏ VERİLƏN SERTİFİKATLAR

(faizlə)

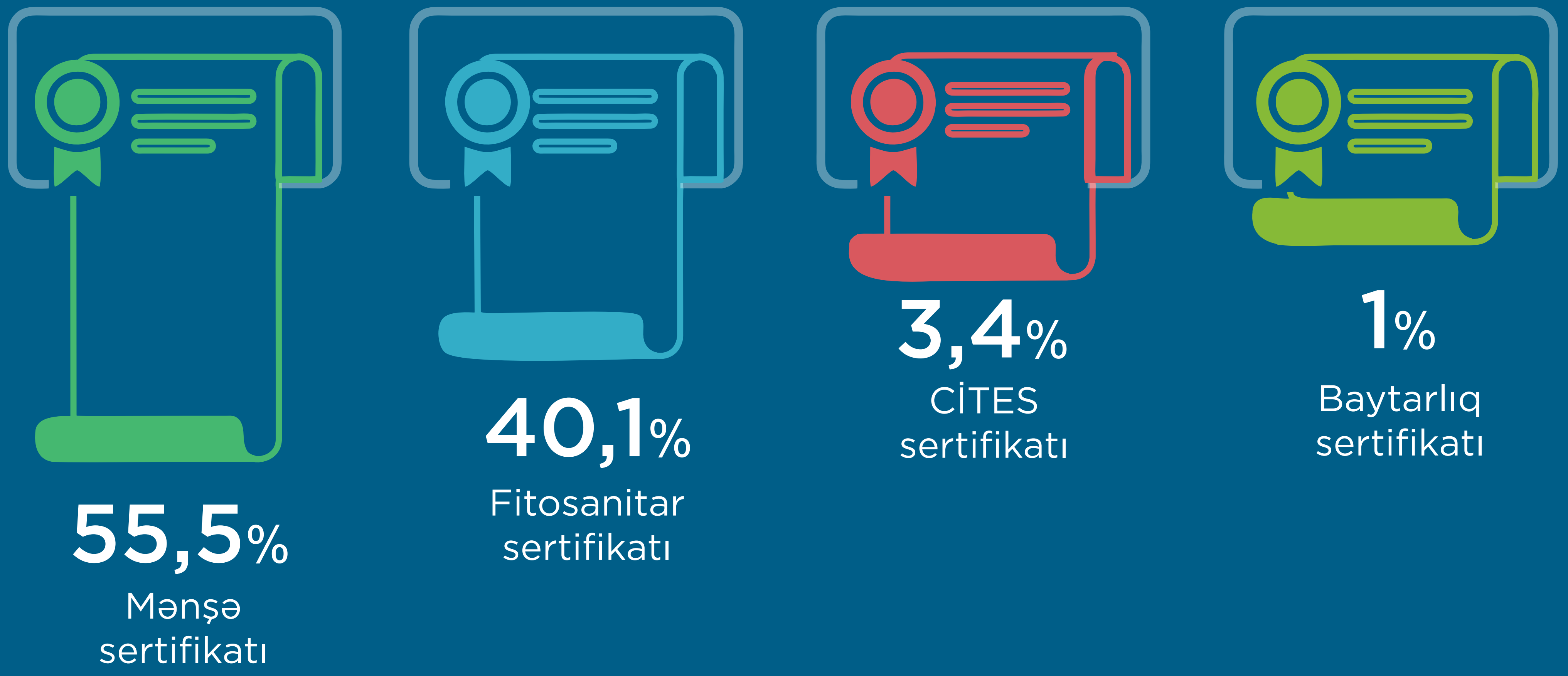

İQTİSADİ İSLAHATLARIN TƏHLİLİ VƏ KOMMUNİKASİYA MƏRKƏZİNİN “BİR PƏNCƏRƏ” İXRACA DƏSTƏK MƏRKƏZİ

AZ 1073, Bakı ş., Yasamal r., Q. Xəlilov küç., 47
47, Khalilov str., Yasamal district, Baku
Баку, Ясамальский район, ул. Г. Халилова, 47

/BİR PƏNCƏRƏ İxraca Dəstək Mərkəzi

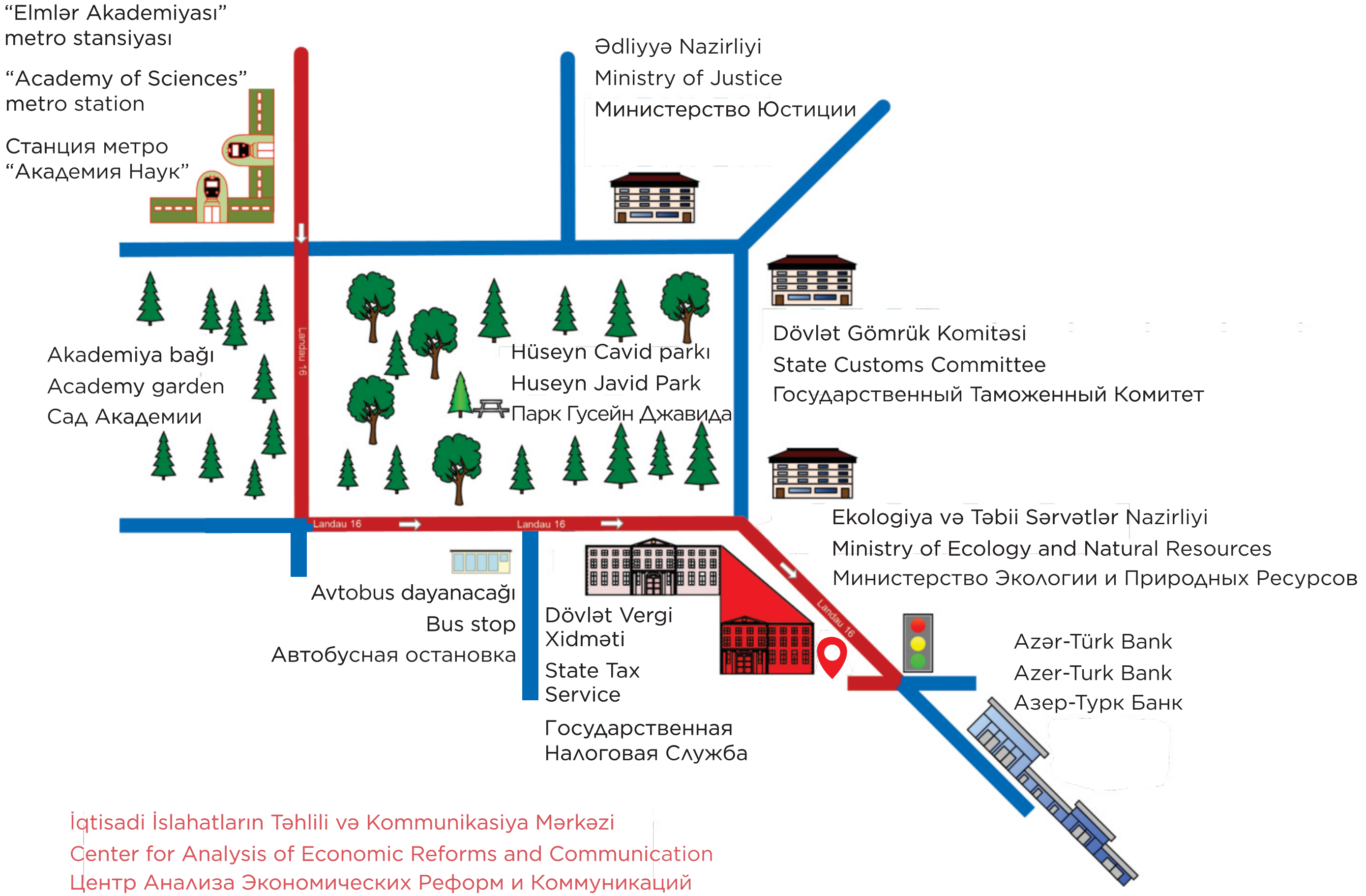

Azərbaycan Respublikasının
Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən
“İxrac İcmalı” jurnalı
11 yanvar 2018-ci il tarixində
N4160 nömrəsi ilə mətbu nəşrlərin
reyestrinə daxil edilmişdir.

Bakı, Yasamal rayonu,
Q. Xəlilov küçəsi 47, AZ 1073
Tel.: (+ 994) 12 521 25 35
info@ereforms.gov.az

www.ereforms.gov.az

/iqtisadiislahat